

SANT GRAU

Era molt alt i prim aquell ermità, era coix, tenia un rostre inexpressiu quan reia ensenyava les poques dents que li quedaven i més que riure sem blava que feia una ganyota.

Portava, penjada al coll, amb una corda, sobre el pit, una capelleta de metall, d'un color daurat, indefinit una mica abonyegada. A l'interior una imatge de Sant Grau que guarnia segons fos el temps de roselles, gnesta, xuclamels o clavells de Sant Isidre, a l'esquena hi portava en bandolera un sac, en el que hi posava tot el que recollia passejant l'imatge per pobles i masies.

—Ei, la mastressa. L'ermita de Sant Grau!

—Benvingut sigui Sant Grau!. Li diré un pàrenostre. Voleu un grapat de patates o un troç de pa?

—Deunido, mastressa. Tot fa favor. Que Sant Grau vos ho pagui. Gràcies.

—Gràcies a vós, bon home. I així ranquejant. anava deixant un deunido, gràcies, a cada porta que li era oberta, mentre anava omplint aquell sac de les coses més variades. Alguna pessa de roba usada, patates, verdures i peces de calderilla.

En compensació tenia cura de l'ermita, tocava a les 11 l'hora de tancar el bestiar que llaurava els camps o pasturava per la muntanya i a les 12 repicava el migdia.

A l'ermità l'última vegada que el vaig veure va ésser un dia de l'aplec. Quin any seria? Estaven l'ermità i l'ermitana a l'entrada de l'habítacle enfront a la façana de la capella, una taula tosca, molt vella i un parell de cadires, sobre la taula un drap de cànem, pa, una botifarra, la ganiveta de

llescar pa i uns vasos de vi. L'ermità i l'ermitana, es despedien, deixaven l'ermita i convidaven a aquells coneguts o foresters que volien acceptar aquella ofrena.

Al defora, per les feixes del voltant de l'ermita, escampada de gent que es divertia, gossos i caçadors, turronaires, venedors de vi vert i cuixes de conill i de pollastre rostides, gatzara, xivarri, rialles...joventut que mig en broma mig en seriò donaven voltes a la capella i cantaven:

"Sant Grau, marit si us plau: sigui ronyós, sigui pollós..." La campana no parava de tocar, la gent entrava i sortia de la capella. Uns hi anaven a pregar, altres no a pregar precisament.

Recolzat a la paret de la capella contemplava la plana banyada de sol, era formosa aquella escampada de masies i pobles, amb Girona al fons; amb un Ter blau arrossegant-s'hi amb grocs de tardor tot just començada a les arbredes que el vorejaven. Els camps verds de sembrats primerencs i de camps de naps. El vent movia a les alzines que vorejaven les feixes i els castanyers del vagueny, corulls d'aglans i pellons de castanyes. No sabia perquè però sentia pena. No sé si era pel posat dels ermitans, aquella cara de mansuetud de resignació, de conformació, aquell no sapiguer a on anar, aquella cara de pena de l'ermità o si era perquè intuïa que la seva marxa representava la desaparició de l'ermita.

Penso que fou l'últim aplec que va celebrar-s'hi, almenys l'últim que jo recordo.

Després hi he pujat moltes vegades a Sant Grau i cada cop hi ha faltat un troç a aquella edificació; una vegada un taulat, un dia una paret, un altre dia una finestra, mentre anaven avançant per marges i feixes les bardisses, ofegant els pocs fruiters que hi havia, pruners, figueres i oliveres.

Tampoc la plana, l'escampada de pobles i masies, el blau del Ter, banyats de sol em semblen els mateixos que havia vist recolzat a la paret de ponent de la capella per resguardarme del vent del nord.

Avui, mirant la muntanya des del pla, ha desaparegut aquella silueta característica que tenia gravada a la retina des dels primers anys. Tot fa pensar que tot és bosc o romagueres i espines, que ja no hi queda res d'aquella fe, d'aquelles rialles, d'aquells fruiters, que aquelles feixes treballades amb tant d'esforços són terra erm, domini de senglars, abandonades.

Són coses de la vida, Sant Grau. Cal prendre-la amb filosofia. Sàpigues, si això et serveix de consol, que cada vegada que et miro, veig l'ermita encimbellada, l'ermità i l'ermitana i sento la campana enrogallada que, al bell punt del migdia, ressona per la vall.

JOSEP PALOU

casademont®

INDÚSTRIA DE LA CARN